

Utbildningsbeskrivning

VO Psykiatri, Vuxen
Södra Älvsborgs Sjukhus

Uppdaterad 2024-01-24

Klinikens huvudverksamhet

VO Psykiatri, vuxen utför akut, specialiserat- och allmänpsykiatriskt omhändertagande av patienter med psykiatriska sjukdomar. Upptagningsområdet omfattar Alingsås, Bollebygd, Borås, Herrljunga, Lerum, Mark, Svenljunga, Tranemo, Vårgårda och Ulricehamns kommuner, sammanlagt ca 285 000 invånare. Årligen sker på öppenvårdsmottagningarna ca 12 000 läkarbesök och cirka 65 000 besök hos annan behandlare och på heldygnsvårdavdelningarna är det årligen cirka 1500 vårdtillfällen med cirka 11 000 vård dagar.

På kliniken tjänstgör cirka 35 överläkare och cirka 15 STp-läkare

Upptagningsområde

Akut- och dagvårdsenhet

Akutmottagning Psykiatri

Akutmottagningen har öppet dygnet runt och har mobila resurser, d v s möjlighet att göra hembesök. Akutmottagningen tar också hand om konsultationer från andra kliniker på Södra Älvsborgs Sjukhus.

Remiss- och konsultationsteam (REKOT)

Hit skickas alla remisser som avser vuxna patienter med en specialistpsykiatrisk remissfrågeställning. Patienter som har en diagnos skickar REKOT vidare direkt till rätt subspecialiserad mottagning. Nya patienter ska bedömas/utredas, beroende på var patienten bor bokar REKOT in patienter för första bedömning/utredningsbesök på våra mottagningar i Borås (Psykiatrimottagning 12), Alingsås och Mark.

I REKOTs uppdrag ingår också att återkommande arbeta med konsultation gentemot samtliga vårdcentraler i sjukhusets upptagningsområde.

Subspecialiserad psykiatri

Psykiatrin i Borås är subspecialiserad, det vill säga mottagningarna är indelade utifrån diagnosområden.

Psykiatrimottagning beroende och LARO

Beroendemottagningen behandlar i första hand personer med en psykiatrisk diagnos som kompliceras av en beroendeproblematik. Beroendemottagningens uppdrag är diagnostisering utifrån psykiatrisk och beroendeproblematik, medicinsk avgiftning, komplicerad läkemedelsnedtrappning, utredning, behandling och utslussning. Stor del av arbetet innefattar samverkan och samarbete sker med övriga enheter inom psykiatrin och andra vårdgivare från t ex kommun, försäkringskassa och vårdcentral. För denna patientgrupp finns också en heldygnsavdelning, Psykiatriavdelning 2.

LARO (läkemedelsassisterad rehabilitering för opiodberoende) är knuten till beroendemottagningen och erbjuder individuellt anpassad substitutionsbehandling enligt Socialstyrelsens riktlinjer.

Psykiatrimottagning affektiv

Affektivmottagningen är inriktad mot förstämningssjukdomar. Vård och behandling erbjuds framför allt till personer i form av förebyggande långtidsbehandling.

Äldrepsykiatri vänder sig i första hand till nyinsjuknande personer över 70 år. Haldygnsvården bedrivs vid Psykiatriavdelning 3.

Psykiatrimottagning personlighetssyndrom

Denna mottagning tar emot patienter med allvarliga personlighetssyndrom. Enheten har fördjupade kunskaper i olika relevanta behandlingsmetoder för patientgruppen och arbetar nätverksorienterat. Mottagningen tillhandahåller även en mellanvårdsform för patienter med emotionellt instabil personlighetsstörning eller närliggande problematik som komplement till befintlig heldygnsvård. Haldygnsvård bedrivs på Psykiatriavdelning 3.

Psykiatrimottagning psykos och PTSD

Mottagningen erbjuder vård och behandling framför allt till personer med behov av långsiktiga insatser och kontinuitet i vårdrelationen. En särskild grupp, TIP-gruppen, tar emot unga vuxna upp till 30-årsåldern som för första gången får psykotiska symtom och visar tecken på att eventuellt utveckla psykos. Heldygnsvården bedrivs på Psykiatriavdelning 4.

Psykiatrimottagning neuropsykiatri

Neuropsykiatriska mottagningen vänder sig till personer med diagnostiserad ADHD, autismspektrumstörning och Tourettes syndrom.

Allmänpsykiatri

Psykiatrins upptagningsområde är stort och förutom i mottagningar i Borås har vi två allmänna psykiatrimottagningar, placerade i Alingsås och Skene. De har ett aktivt fördjupnings- och utvecklingsarbete tillsammans med den specialiserade psykiatrin, framför allt med hjälp av klinik- och sjukhusövergripande processer enligt den s k SÄS- modellen. Dessutom har de en ständig dialog och samverkan med primärvård och kommun.

Övriga verksamheter

OCD Tvångsmottagning Lerum har ett regionalt OCD-uppdrag. OCD står för Obsessive Compulsive Disorder, vilket betyder tvångssyndrom.

Processorientering – SÄS modellen

Sjukhuset befinner sig i en utvecklingsfas där resursorganisationen (linjeorganisationen) successivt kompletteras med en processorganisation. Detta beskrivs i SÄS-modellen, som anger att process- och resursledning kombineras.

Anledningen till att kombinera vår traditionella organisation med en processledning är att patientperspektivet tydliggörs, samt att förbättringsarbetet blir en del av det vardagliga arbetet. Det vill säga att man på sikt uppnår en kultur där man ständigt arbetar med förbättringar utifrån ett patientperspektiv

Arbetsrutiner

40 timmars arbetsvecka gäller för alla läkare. Alla enheter har sina egna arbetsrutiner som beskriver det dagliga fungerade systemet av jourrapporter, ronder, interna och externa behandlingskonferenser och samverkan med andra enheter. Läkarna arbetar kontorstid, förutom på Akutmottagningen, där det även finns en andra dagjour dagligen kl 12.30-20.30 och givetvis primärjour under nätter och helger samt bakjour som arbetar utanför kontorstid.

Upplägg för ST-utbildning

ST-utbildningens upplägg och innehåll följer Socialstyrelsens målbeskrivning. ST-utbildning tar minst 60 månader av heltidstjänstgöring och innefattas av placeringar i vuxenpsykiatrisk öppen- och heldygnsvård på SÄS. Klinisk handledning är en självklarhet vid varje placering. Enligt Socialstyrelsens rekommendationer ingår även obligatoriska sidoplaceringar inom barn- och ungdomspsykiatri (minst 3 månader) och inom somatiska specialiteter så som neurologen, medicin (respektive primärvården) sammanlagt cirka 12 månader. 2-3 jurer per månad anses som en del av ST tjänstgöring.

Det finns två olika föreskrifter beroende på om man har gått AT eller ej.

- Alla som genomfört svensk AT-tjänst följer målbeskrivning enligt 2015:
[Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd - Läkarnas specialiseringstjänstgöring](#)
samt
[Svenska Psykiatriska föreningens rekommendationer avseende målbeskrivning för ST-utbildning \(1\)](#)
- De som är legitimerade men utan att ha gått AT följer målbeskrivning enligt 2021, vilken inkluderar BT-tjänstgöring som kan genomföras gemensamt på SÄS nivå.
[Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd - Läkarnas specialiseringstjänstgöring, målbeskrivningar 2021](#)
samt
[Svenska Psykiatriska föreningens rekommendationer avseende målbeskrivning för ST-utbildning \(2\)](#)

Det finns enstaka skillnader mellan målbeskrivningarna som vi tar hänsyn till vid individuell planering.

För att uppnå målen behövs teoretisk kunskap som man får genom att delta på kurser och vid olika utbildningstillfällen. Socialstyrelsen delar målen till tre grupper A, B, C.

- Målen A och B är gemensamma för de flesta specialiteter och uppnås av gemensam utbildning vid SÄS Utbildningsenhet som heter ST:ab .
- C mål är specifika för varje specialitet och inom psykiatri uppnås för det mesta via Metiskurser (www.metiskurser.se). Som ST inom psykiatri får man dessutom delta i en internationell kongress.

Enligt Socialstyrelsens föreskrift är även grundläggande psykoterapiutbildning obligatorisk (deltid under andra delen av ST-utbildning). I samband med utbildningen finns möjlighet till 50 timmars egenterapi.

Ytterligare mål uppnås via ett individuellt skriftligt arbete enligt vetenskapliga principer. Gott klimat för eventuellt intresse för forskning och innovation finns.

Utvärdering av ST tjänstgöring sker fortlöpande genom regelbunden handledning och olika kompetensbedömningar (bland annat ST kollegium, CBD, mini CEX)